

РЕШЕНИЕ

№ 389

гр. София, 24.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО III ВЪЗЗИВЕН БРАЧЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на пети декември през две хиляди двадесет и втора
година в следния състав:

Председател: Любомир Луканов

Членове: Клаудия Р. Митова
Десислава Ст. Чернева

при участието на секретаря Ирина Ст. Василева
като разгледа докладваното от Десислава Ст. Чернева Въззивно гражданско
дело № 20221100504717 по описа за 2022 година

Производството е въззивно – по реда на чл. чл. 258 – 273 от
Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

С Решение № 20213150 от 17.11.2021 г., постановено по гр. дело № 47469/2019 г. по описа на Софийският районен съд, Гражданско отделение, 37-ми състав, е прекратен с развод бракът, сключен на 27.08.1995 г. в гр. София, за което е съставен акт за граждански брак № 65/27.08.1995 г. на Столична община, ТОА, "Искър", между Е. П. Н., с ЕГН *****, и И. Д. Н., с ЕГН *****, като дълбоко и непоправимо разстроен, на основание чл. 49, ал. 1 СК; обявено е на основание чл. 49, ал. 3 СК, че вина за дълбокото и непоправимо разстройство на брака имат и двамата съпрузи; както и, че ползването на семейното жилище, представляващо апартамент № 16, находящ се в жилищна сграда в гр.Б., Столична община, шести жилищен етаж с площ от 75, 20 кв. м, и прилежащите му части, се предоставя на И. Д. Н., с ЕГН *****.

Първоинстанционното Решение е обжалвано и от двете страни.

Първоначалната ищца и ответница по насрещните искове Е. П. Н. (въззивник

и въззиваема страна в настоящото производство) е обжалвала първоинстанционното решение с въззивна жалба от 29.12.2021 г., в частта, с която бракът е прекратен и по нейна вина, както и в частта относно ползването на семейното жилище. Сочи, че обжалваният съдебен акт е неправилен. Твърди, че не е допринесла за дълбокото и непоправимо разстройство на брака, като изключителната вина носел ответника. Излага аргументи за наличие на жилищна нужда, тъй като не притежава свое собствено жилище. Представя като доказателство по делото заповед за незабавна защита по гр. д. № 72473/2021 г. на Софийски районен съд издадена в полза на общото пълнолетно дете на страните А.И. Н.. Прави искане и съдът да вземе предвид представените от нея в първоинстанционното производство медицински документи относно здравословното ѝ състояние. Моли въззивния съд да отмени решението в обжалваната част и да постанови друго, с което да бъде прието, че дълбокото и непоправимо разстройство на брака е по вина единствено на съпруга И. Н., като ѝ бъде възложено ползването на семейното жилище.

Ответникът по първоначалните искове и ищец по насрещните –И. Д. Н., в срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подал отговор на въззивната жалба, с който оспорва изцяло изложеното в последната и моли жалбата да се остави без уважение. Подал е и въззивна жалба срещу първоинстанционното решение в частта относно вината му за дълбокото и непоправимо разстройство на брака. В жалбата си въззивникът подробно е изложил съображенията си за неправилност на първоинстанционното решение в обжалваната част. Въззивникът моли да се отмени решението в обжалваните части и да се постанови друго, с което да се обяви, че вина за дълбокото и непоправимо разстройство на брака има само съпругата.

Въззивните жалби са допустими. Подадени са в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, от страна, притежаваща правен интерес от обжалването и са насочени срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт, който е валиден като цяло и допустим в обжалваната му част.

Първоинстанционното решение е влязло в сила, като необжалвано, в частите относно прекратяването на брака между страните като дълбоко и непоправимо разстроен, както и в частта с която е прекратено производството по делото по исковите за определяне на издръжката до 03.02.2021г.

включително на навършиИ. пълнолетие в хода на процеса А.И. Н., както и в частта, с която е отхвърлен предявеният от И. Н. иск за осъждане на Е. Н. да заплаща издръжка на сина им А. Н. в размер на 200 лева месечно за процесния период.

Софийски градски съд, като прецени доказателствената съвкупност и обсъди доводите на страните по реда на въззивното производство, и при така очертания от въззивните жалби предмет на делото, от фактическа и правна страна приема следното:

Обжалваното решение е валидно и допустимо, но частично неправилно.

Видно от представените писмени доказателства се установява, че страните по делото са съпрузи, сключили граждански брак на 27.08.1995 г., както и че от брака си страните имат две пълнолетни деца.

Пред първата инстанция са разпитани свидетелите М.М. сестра на ответника по първоначалните иски и ищец по насрещните такива страните по делото и – Д.Б. - съседка на страните, водени от ответника, и Д.С. – приятелка на ищцата, водена от същата.

Не е спорно между страните, а и е видно от показанията на разпитаните от първоинстанционния съд свидетели, бившите съпрузи са се намирали в продължителна фактическа раздяла от лятото на 2019 г. Преди това са живеели в жилището на майката на Е. Н., като впоследствие наели апартамент. Основно съпругата се е грижела за децата. Основен източник на доходи е бил съпругът. През 2016г. закупили и заживели в семейното жилище и спорен предмет по делото – собственост на двете им деца, като било учредено вещно право на ползване за двамата съпрузи. Съпрузите са имали неразбирателства, които са се засилили от момента, в който съпругата е започнала да работи. Съпругът се противопоставял на работното време на ищцата, във връзка, с което ѝ е налагал ограничения, поради което възниквали конфликти в семейството.

По този начин двете страни са нарушили изискването на [чл. 15 от СК](#) за съвместно съпругеско съжителство, поради което правилно е обявено, че вината за дълбокото и непоправимо разстройство на брака е обща. От друга страна, неподдържайки контакти помежду си след напускането на общото им жилище от страна на съпругата, страните са нарушили и изискванията на [чл. 14 от СК](#) и [чл. 17 от СК](#). По делото не са събрани годни доказателства за

твърденията на въззивницата и въззиваема страна Е. Н., че въззиваемата страна и въззивник И. Н. я е принудил да напусне семейното жилище. За тези обстоятелства свидетелката Д.С. има сведения от самата Е. Н. т. е. показанията ѝ не почиват на лични възприятия и правилно в тези части те не са кредитирани от районния съд. Недоказаният факт е неосъществил се, несъществуващ факт, поради което не могат да възникнат и неговите правни последици. Други доказателства за посочените твърдения не са събрани. Вина за дълбокото и непоправимо разстройство на брака имат и двамата съпрузи – видно е, че отчуждението между тях е настъпило още докато са съжителствали в семейното жилище. Прояви на заплашително и агресивно поведение от страна на съпруга неминуемо е довело до отчуждаване на съпрузите – твърдения в този смисъл са налице в исковата молба на Е. Н., като същите намират потвърждение и с приетия по делото Доклад на Институт за социални дейности и подкрепа, Център за обществена подкрепа – София от 21.01.2020г., в който по думите на общото дете на страните – А. Н. той „се чувства объркан от поведението на бащата/ определя го като агресивен/породило е чувство за страх от бащата“. Съпругът е допринесъл за разваляне на брачните отношения с опити да наложи своята воля и да определя поведението на съпругата си. Първоинстанционният съд правилно е кредитирал и показанията на свидетелката Д.С. в частта, в която е видяла майката на ответника на автобусната спирка, от която Е. Н. отива и се прибира от и до работното си място. От същите данни, съдът прави извод за упражняване на прекомерен контрол на съпруга, изразяващ се и в следене от страна на роднина на ответника. Като основание за разстройство на брака той сочи късното прибиране на ищата вкъщи. От Удостоверение издадено от работодателя на Е. Н., а именно „Л.Д.“ ЕООД / което писмено доказателство следва да се обсъди като непреклучирано, поради предоставяне на по-дълъг срок от съда/ се установява, че същата полага труд от 26.07.2018 г. на адрес: гр. София, бул. „***** *****“, с работно време – на смени, като втората смяна е с продължителност от 14:00 до 22:00 часа. С оглед предвижване от местоработата до семейното жилище в гр. Б. предполага по- късен час на прибиране. Това поведение безспорно е брачно провинение, от което следва, че съпругът има вина за дълбокото и непоправимо разстройство на брака.

Не следва да бъде обсъждана заповедта за незабавна защита в полза на А. Н. срещу ответника, тъй като същата касае трето за настоящото

производство лице.

От друга страна не се установява въззивницата и въззиваема Е. Н. да е напуснала принудително семейното жилище. Напротив, напускайки го, тя е извършила брачно провинение. По делото се установява, че е имало множество скандали между съпрузите и неразбирателства в ежедневието им, както и по въпросите, свързани с възпитанието на общото им дете, за които провинения и двамата имат вина.

Не е проведено пълно и главно доказване на твърдяното брачно провинение – изневяра на съпругата. Въпреки че от показанията на св.М.М., които следва да се ценят съобразно разпоредбата на чл. 172 от ГПК може да бъде направен извод за вероятната истинност на твърденията на съпруга И. Н. в тази насока, по правилата на гражданския процес главното доказване (онова, за което страната носи доказателствена тежест) трябва да бъде винаги пълно: да създаде абсолютна достоверност – сигурно убеждение на съда в истинността или неистинността на съответното фактическо твърдение; само насрещното доказване може да се задоволи да бъде непълно. В случая в съда не е формирано сигурно убеждение, че фактът, предмет на доказване /извънбрачна връзка на съпругата/ се е осъществил.

Доколкото изводите на въззивния съд съвпадат с тези на първоинстанционния, обжалваното решение, следва да бъде потвърдено в частта, с която е обявено, че вина за дълбокото и непоправимо разстройство на брака имат и двамата съпрузи.

Относно ползването на семейното жилище.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК, в правомощията на въззивния съд е да се произнесе служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. В съответствие с посочената норма, въззивният съд извърши служебна проверка на допустимостта на обжалвания първоинстанционен акт относно предоставеното за ползване семейно жилище, и приема следното:

Съгласно чл. 56, ал. 1 СК при допускане на развода съдът се произнася за ползването на семейното жилище. В случая, производството пред първата инстанция е образувано по брачен иск, респективно – за допускане на развод на страните. Съгласно практиката на ВКС / Решение № 511 от 16.01.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1364/2011 г., IV г. о., ГК/ по правната си същност

производството по претенцията за предоставяне ползването на семейното жилище не е исково, а спорна съдебна администрация - форма на съдебна намеса в гражданските правоотношения, осъществявана по реда на двустранно спорно производство, решението по което няма сила на пресъдено нещо и може да бъде променяно при промяна на обстоятелствата. Съгласно чл. 322, ал. 2 ГПК искането за ползване на семейното жилище се съединява с брачния иск, поради което то следва да бъде въведено от ищеца с исковата молба, а от ответника може да бъде предявено с отговора на исковата молба или насрещен иск. След въвеждането му като предмет на делото от една от страните, становището на насрещната страна относно начина на разпределянето му или на кого от съпрузите да бъде предоставено ползването, съставлява правен довод, който може да бъде заявен вкл. и до приключване на устните състезания по делото.

Съгласно разпоредбата на чл. 56, ал. 1 СК, при допускане на развода, когато семейното жилище не може да се ползва поотделно от двамата съпрузи, съдът предоставя ползването му на единия от тях, ако той е поискал това и има жилищна нужда. Когато от брака има ненавършили пълнолетие деца, съдът служебно се произнася за ползването на семейното жилище.

Съгласно **чл. 56, ал. 5 СК**, когато съпрузите са съсобственици или имат общо право на ползване върху семейното жилище, съдът предоставя ползването му на единия от тях, като взема предвид интересите на ненавършилите пълнолетие деца, вината, здравословното състояние и други обстоятелства.

В случая, и двамата съпрузи са поискали да им се предостави за ползване семейното жилище, представляващо апартамент №16, находящ се в град Б., Столична община, район „Кремиковци“, ж. к. „Б.“, /собственост на пълнолетните деца на страните, съгласно Нотариален акт от 24.04.2017 г. за покупко-продажба на недвижим имот, вписан в Служба по вписванията – София, под вх. № 23186/2017 г., Акт № 79, дело № 162 по описа на Служба по вписванията и представляващ Акт № 193, том III, рег. № 7764, нот. дело № 482/2017 г. по описа на И.Д.– нотариус с рег. № 039 в регистъра на Нотариалната камара, с район на действие СРС. Съгласно посочения нотариален акт е учредено право на ползване на Е. П. Н. и И. Д. Н., на описания по-горе имот, представляващ собственост на синовете на страните –

Д. и А. Н.и.

Съгласно практиката на ВКС - Решение № 554/15.07.2010 по дело № 1774/2009 на ВКС, ГК, IV г. о., когато семейното жилище е общо, на първо място се преценява възможността то да се ползва поотделно от двамата съпрузи. Когато това е невъзможно, ползването се предоставя на единия от тях (по искане на единия съпруг, а когато от брака има ненавършили пълнолетие деца – служебно). Ако жилището е обременено от вещно право на ползване, то се счита на този, който притежава правото на ползване. Когато семейното жилище е на единия от съпрузите, ползването (на цялото жилище или на част от него) може да бъде предоставено на другия само докато упражнява родителските права върху родените от брака деца. При действието на СК от 2009 г. е изключено предоставянето на ползването на съпруга несобственик в други случаи (разпоредбата на чл. 107, ал. 2 СК от 1985 г. не е възпроизведена в новия СК). Когато семейното жилище е на близки на единия от съпрузите, ползването (на цялото жилище или на част от него) може да бъде предоставено на упражняващия родителските права друг съпруг само за срок до една година.

Съгласно цитираната практика на ВКС, за да се произнесе по мерките относно ползването на семейното жилище, съдът установява кой е негов собственик (или притежава вещното право на ползване) и от кои помещения се състои то. На следващо място съдът преценява възможността за обособяване на самостоятелни реални части от семейното жилище (без общо ползване на помещения). Ако това е възможно, ползването на семейното жилище се разпределя, независимо от това какви са отношенията между съпрузите – търпими или нетърпими. Когато в семейното жилище може да бъдат обособени отделни помещения за самостоятелно ползване от единия съпруг (заедно с децата, върху които той упражнява родителски права) и от другия съпруг (заедно с децата, върху които той упражнява родителски права), а други помещения трябва да останат за общо ползване, разпределението може да бъде осъществено само ако отношенията между съпрузите са търпими. В този случай в разпределението съдът изрично посочва кои помещения от кой съпруг (заедно с децата, върху които той упражнява родителски права) се ползват самостоятелно и кои помещения остават за общо ползване.

В настоящия случай искане за ползване на семейното жилище е направено и от двамата съпрузи, налице са нетърпими отношения между страните, като семейното жилище, представляващо апартамент, не позволява обособяване на самостоятелни реални части от семейното жилище /без общо ползване на помещения/, т. е. същото може да се ползва съвместно от съпрузите, но при общо ползване на кухнята и сервизните отношения, поради което не е налице хипотезата за обособяване на самостоятелни реални части от семейното жилище (без общо ползване на помещения). Предвид нетърпимите отношения между съпрузите, не е налице и хипотезата, при която разпределението в семейното жилище може да се осъществи, като бъдат обособени отделни помещения за самостоятелно ползване от единия съпруг и отделни помещения за самостоятелно ползване от другия съпруг, при общо ползване на кухня и сервизни помещения.

Съгласно Постановление № 12/28.11.1971 г. на Пленума на ВС, когато съдът констатира, че жилището не може да се разпреди за поотделно ползване от двамата съпрузи, предоставя същото на единия съпруг, като се ръководи от изброени в постановлението критерии – интересите на децата, здравословното състояние, вината и други обстоятелства, като тези критерии не са изчерпателни, а само ориентировъчни, а мястото на критерия в реда на изброяването му не сочи по-голямата му или по-малка значимост.

Съдът следва да съобрази, че вината за дълбокото и непоправимо разстройство на брака е и на двамата съпрузи, същите нямат непълнолетни деца, за които да полагат грижи, и двамата съпрузи имат жилищна нужда.

Неправилно първоинстанционният съд е предоставил за ползване на съпруга И. Н., тъй като не била налице жилищна нужда по отношение на ищцата. В т.1 от ППВС 12/1971г. се посочва, че „Не е налице друго жилище, когато при раздялата се ползува временно жилище на свободен наем или съпругът е приютен при своите близки при условията на самосъстояване“. Установяването под наем на съпругата не представлява липса на жилищна нужда, дори напротив - сочи на наличие на такава.

По отношение на средствата за закупуване на семейното жилище и погасяването на кредит за ремонт на същия имот от страна на ищцата, е извън предмета на брачното производство и конкретно в наведения аспект относно предоставянето на ползването му. От значение в този аспект и то само

досежно срока на ползването е хипотеза, в която жилището е изключителна собственост на другия съпруг /чл. 56, ал. 2 от СК/, но в случая такава не се твърди.

Неправилно, първоинстанционният състав, е определил, че здравословното състояние на ищцата, за което е приложена епикриза е неотносимо към спорното право и писменото доказателство не е представено в срок. Първоинстанционният съд е предоставил срок за събиране на доказателства. Сроковете за извършване на процесуалните действия от страните биват такива, които са определени от закона и които се определят от съда. Съдът е дал изрични указания в проведеното съдебно заседание на 28.01.21г, с които е определил срок за събиране на доказателства, а именно – следващото съдебно заседание. В определения срок – писменото доказателство е било представено и прието в следващото съдебно заседание на 25.02.2021г. Видно от представената епикриза, издадена от Специализирана болница за активно лечение по онкология - ЕАД, ищцата е страдала от описаното в епикризата заболяване, а именно-Папиларен карцином на щитовидната жлеза. Действително епикризата посочва период предхождащ първоинстанционното производство. Въпреки това, здравословното състояние на ищцата и поддържането на заболяването в ремисия се намира в пряка връзка с условията на сигурност, спокойствие и уют, които тя не може да си осигури, търсейки подслон при приятели и близки, или плащайки месечен наем.

При решаване на въпроса за предоставяне на семейното жилище, следва да се съобразят доходите на страните. Видно от заявеното от страните, ищцата получава по-нисък месечен доход от ответника в размер на 960 лева. Още повече, от представеното Удостоверение от 11.07.2019г. същата е задължено лице по договор за кредит сключен на 31.01.2017г., по който остатъчното задължение е 26 688, 41 лева, като месечната вноска е 362,63 лева.

С оглед неделимостта на семейното жилище и обстоятелството, че не може да се ползва поотделно във вида в който е, като отношенията между съпрузите са и нетърпими, при изтъкнатото здравословно състояние на съпругата, която е с диагноза карцином на щитовидната жлеза, претърпяла е лъчетерапия и се нуждае от период на спокойствие, след като и двамата съпрузи работят, същото следва да се предостави с оглед на чл. 56, ал.1,

изпр.1 и чл. 56, ал.5 от СК на съпругата, при еднаква жилищна нужда след като нито един от съпрузите няма жилище, което да задоволи неговите потребности и при конкуренцията на предпоставките за предоставяне-здравословно състояние на съпругата. С оглед на ППВС № 12/71 год., т.5 и 6 и чл. 56, ал.1 от СК жилищната нужда. Наемането на жилище от страна на ищцата не следва изводът, че в случая съпругата има задоволена жилищна нужда, която изключва възможността да ѝ се предостави за ползване на семейното жилище, което е с по-голяма жилищна площ и която изисква и нейното здравословно състояние след поставена диагноза карцином на щитовидната жлеза, и последвалата лъчетерапия. Поради горното и при искане и на двете страни за предоставяне за ползване на семейното жилище, с оглед цитирания текст на СК и задължителното за съда ППВС № 12/71 год. относно ползването на семейното жилище и след като е установено, че не може да се разпреди поради вида в който е, а и поради отношенията между съпрузите, които не са търпими, при жилищна нужда и на двете страни, с оглед на чл. 56, ал.5 от СК следва да се съобразят посочените критерии в тази разпоредба, като се вземе в предвид, че няма непълнолетни деца от брака, здравословно състояние на съпругата, че нейната жилищна нужда е по-голяма в сравнение с тази на ответника и основание за предоставяне именно на нея ползването на семейното жилище вместо на съпруга, който изтъква като основание да иска предоставянето му това, че се е установил вече да живее в него. Няма пречки при промяна на обстоятелствата с оглед на чл. 56, ал.6 от СК да се иска промяна на ползването на семейното жилище.

Съобразно изложеното, първоинстанционното решение, в частта, в която е постановено, че се предоставя на основание чл. 56 СК на И. Д. Н., ползването на семейното жилище, следва да се отмени, като вместо това се постанови, че семейното жилище, представляващо апартамент №16, находящ се в град Б., Столична община, район „Кремиковци“, ж. к. „Б.“, се предоставя за ползване на Е. П. Н., на основание чл. 56, ал. 1 и **ал. 5 СК**.

По разноските.

При този изход на делото и предвид нормата на чл. 329, ал.1 ГПК, разноските по брачното дело остават за сметка на страните така, както са ги направили. Така мотивиран, Софийският градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 20213150 от 17.11.2021 г., постановено по гр. дело № 47469/2019 г. по описа на Софийският районен съд, Гражданско отделение, 37-ми състав, в обжалваната част, в която е предоставено семейното жилище с адрес: гр.Б., Столична община апартамент № *****, с площ от 75, 20 кв. м, и прилежащите му помещения за ползване на И. Д. Н., с ЕГН ***** и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ПРЕДОСТАВЯ на основание чл. 56, ал.5 СК ползването на семейното жилище, с адрес: гр.Б., Столична община апартамент № *****, с площ от 75, 20 кв. м, и прилежащите му помещения на Е. П. Н., ЕГН ***** и ОСЪЖДА И. Д. Н., с ЕГН ***** да напусне семейното жилище след влизане в сила на решението в тази част.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20213150 от 17.11.2021 г., постановено по гр. дело № 47469/2019 г. по описа на Софийският районен съд, Гражданско отделение, 37-ми състав, в останалите обжалвани части.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ исканията на страните за присъждане на разноси по делото.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, по арг. чл. 280, ал. 3, т. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____